

אוניברסיטת בר-אילן
הפקולטה למדעי היהדות
המרכז לחברה, תרבות וחינוך
במורשת יהדות ספרד
ע"ש אהרן ורחל דהאן

— בשיתוף —

האוניברסיטה הציבורית
של נבארה

— הכנס הבינלאומי —
והסיור האקדמי

”ר' יהודה הלוי -
נבארה
זתור הזהב
בספרד”

” - י"ט באלול תשס"ו
3 - 12 בספטמבר 2006

אולם פאלסיו דה קאנאל,
טודלה, ספרד

Universidad Bar-Ilan
Facultad de Ciencias Judaicas
Centro Aaron y Rachel Dahan
para el Legado Social, Cultural y
Educativo del Judaísmo Sefardí

— en cooperación con la —

Universidad Pública
de Navarra

— Congreso Internacional —
y Gira de Estudios

“*Rabí Yehuda Ha-Levy -
Navarra y la
Edad de Oro
en España*”

10 al 19 de Elul de 5766
3 al 12 de septiembre de 2006

Sala Palacio de Canal,
Tudela, España

תזכורת הכנס:

יום שני, י"א באלול תשס"ו, 4 בספטמבר 2006

10:00 - 9:30 התכנסות, רישום וכיבוד קל

12:30 - 10:00 **מושב פתיחה**

יו"ר: **ד"ר שמעון אוהיון**, מנהל מרכז דהאן, אוניברסיטת בר-אילן

דברי ברכה:

גבי אלונה פישר-קס, ציר יועץ, שגרירות ישראל בספרד
מר לואיס קאסדו אוליבה, ראש העיר של טודלה
פרופי חואן קרסקו, אוניברסיטת נבארה
פרופי אפרים חון, יו"ר הכנס

פרופי חואן קרסקו, אוניברסיטת נבארה
 ההזדמרות של טודלה בתקופתו של ר' יהודה הלוי

פרופי אפרים חון, אוניברסיטת בר-אילן
 תהליך היצירה כמטפורה בשירי השבחה של ר' יהודה הלוי

פרופי אניבה דורון, אוניברסיטת חיפה
 ר' יהודה הלוי בין שירה למיתוס

פרופי מנחם לורברבוים, אוניברסיטת תל-אביב
 הנבואה ביצירתו של ריה"ל

13:00 - 12:30 הפסקה

14:30 - 13:00 **מושב א: הגות ועיון**

יו"ר: **פרופי שמעון שרביט**, אוניברסיטת בר-אילן

פרופי משה חלמיש, אוניברסיטת בר-אילן
 הקבלה זסירור התפילה בספרד

ד"ר עמוס גולדרייך, אוניברסיטת תל-אביב
 הרקע הספרדי של בעלי תיקוני הזוהר

גבי רחל אורנה וינר, אוניברסיטת בר-אילן
 'סוד האצבעות' בקבלת קסטיליה במאה הי"ג

15:30 - 14:30 הפסקת צהריים

הועדה האקדמית:

- ◆ **פרופי אפרים חון** (יו"ר), אוניברסיטת בר-אילן
- ◆ **פרופי חואן קרסקו**, אוניברסיטת נבארה
- ◆ **פרופי משה חלמיש**, אוניברסיטת בר-אילן
- ◆ **פרופי שמעון שרביט**, אוניברסיטת בר-אילן
- ◆ **פרופי אניבה דורון**, אוניברסיטת חיפה

הועדה המארגנת:

- ◆ **ד"ר שמעון אוהיון**, אוניברסיטת בר-אילן
- ◆ **ד"ר מאיר בן-ינחק**, אוניברסיטת בר-אילן
- ◆ **מר מנואל מוטילוואה**, טודלה, ספרד

בשיתוף הארגונים הבאים:

מרכז דהאן למורשת יהדות ספרד, אוניברסיטת בר-אילן

עיריית טודלה

האוניברסיטה הציבורית נבארה

נתיבי ספרד, רשת החודריאס בספרד

== לפרטים זהרשמה: ==

המרכז לחברה, תרבות וחינוך במורשת יהדות ספרד ע"ש אהרן זרחל דהאן
 אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן 52900
 טלפון: 03-5317959 פקס: 03-5342621
 e-mail: dahan.center@mail.biu.ac.il

17:30-15:30

מושב ב: שירה ופיזוט

יו"ר: פרופ' כונו שושן, אוניברסיטת בן-גוריון

ד"ר לילי ומיר, המכללה לחינוך ע"ש דוד ילין
האישה כאובייקט בשירת ר' יהודה הלוי

ד"ר ידיה יצחקי, מכללת כנרת ומכללת צפת
מוטיבים משירת האהבה הערבית בשירי ציון
לר' יהודה הלוי

ד"ר דורית למברג, אוניברסיטת בר-אילן
טיבה הריאלקטי של התאווה בשירו של ריה"ל:
"נגדך כל תאוותי"

הוד מעלתו דון חואן רמון קורטאס מאוליון
העולם הספרותי של ר' יהודה הלוי

18:00-17:30 הפסקה

20:00-18:00

מושב ג: שפה ומוסיקה

יו"ר: פרופ' דבורה הכהן, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' אנדרה היידו, אוניברסיטת בר-אילן
השפות במוסיקה ושפת המוסיקה

פרופ' שמעון שרביט, אוניברסיטת בר-אילן
מעלותיה של הלשון העברית בעיני חכמי ספרד

ד"ר שמעון שטובר, אוניברסיטת בר-אילן
מאנדלוס אל צוען מצרים: תורתם של אבות
הדקדוק ופרשנות המקרא הספרדיים בפירוש
הנביאים של רב יצחק ב"ר שמזאל הספרדי

פרופ' אורה שורנולד, אוניברסיטת בר-אילן
סידורי נשים בלאדינו מן המאה השש-עשרה
זמקורותיו בספרד של ימי-הביניים

יזם שלישי, י"ב באלול תשס"ז, 5 בספטמבר 2006

11:30-09:30

מושב ד: מדרש, הגות והיסטוריה

יו"ר: ד"ר יהודה בן-מאיר, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' חננאל מאק, אוניברסיטת בר-אילן
בין פרובאנס לצפון ספרד - עריכתו ותפוצתו
של מדרש במדבר רבה

ד"ר אהרן גימאני, אוניברסיטת בר-אילן
מסעות ר' בנימין מטודלה בכתבי היד
של יהודי תימן

ד"ר אסתי אייזמן, אוניברסיטה הפתוחה
ר' משה בן יהודה והסכולסטיקה שאחרי
תזמאס אקווינס

פרופ' זולייט חסין, אוניברסיטת בר-אילן
על צירוף "אבן הראשה" זגלוליו משירת ספרד
עד לשירה העברית החדשה

תזכנית הסיור:

הסיור האקדמי יתקיים בימים י"ב - י"ט באלול תשס"ז
5 - 12 בספטמבר 2006

במקומות הבאים:

- ◆ סרגוסה
- ◆ טולדו
- ◆ קורדובה
- ◆ סביליה
- ◆ גרנדה
- ◆ מלגה
- ◆ מדריד

בשילוב הרצאות של מומחים
המשתתפים בכנס.

יזם שבת, ט"ז באלול תשס"ז, 9 בספטמבר 2006

13:00-12:00 **מושב סיכום**

יו"ר: פרופ' משה חלמיש, אוניברסיטת בר-אילן

Comisión académica:

- ♦ Prof. Ephraim Hazan (presidente), Universidad Bar Ilan
- ♦ Prof. Juan Carrasco, Universidad Pública de Navarra
- ♦ Prof. Moshe Halamish, Universidad Bar Ilan
- ♦ Prof. Shimon Sharbit, Universidad Bar Ilan
- ♦ Prof. Aviva Doron, Universidad de Haifa

comisión organizadora:

- ♦ Dr. Shimon Ohayon, Universidad Bar Ilan
- ♦ Dr. Meir Ben Ytzchak, Universidad Bar Ilan
- ♦ Sr. Manuel Motilva, Red de Juderías, Tudela

En cooperación con las siguientes instituciones:

Centro Dahan para el Legado del
Judaísmo Sefardí

Ayuntamiento de Tudela

Universidad Pública de Navarra

Netivei Sefarad, Red de
Juderías de España

— Información: —

Universidad Bar-Ilan

Aaron y Rachel Dahan

Centro Aaron y Rachel Dahan para el Legado
Social, Cultural y Educativo del Judaísmo Sefardí
Universidad Bar-Ilan, Ramat-Gan 52900
Tel. 972-3-5317959 Fax. 972-3-5342621
e-mail: dahan.center@mail.biu.ac.il

PROGRAMA

Lunes 11 de Elul de 5766, 4 de septiembre de 2006

09:30 - 10:00 Arribo, inscripción y refrigerio

10:00 - 12:30 **Sesión inaugural**

Presidente: **Dr. Shimon Ohayon**, Director del Centro Dahan, Universidad Bar Ilan

Salutaciones:

Sra. Alona Fisher Kamm, Ministra-Consejera,
Embajada de Israel en España

Sr. Luis Casado Oliva, Alcalde de Tudela

Prof. Juan Carrasco, Universidad Pública de Navarra

Prof. Ephraim Hazan, Presidente del Congreso

Prof. Juan Carrasco, Universidad Pública de Navarra
La judería de Tudela en tiempos de Rabi Yehuda Ha-Levy

Prof. Ephraim Hazan, Universidad Bar Ilan

El proceso creativo como metáfora en las loas de Rabi Yehuda Ha-Levy

Prof. Aviva Doron, Universidad de Haifa

Rabi Yehuda Ha-Levy entre la poesía y el mito

Prof. Menachem Lorberbaum, Universidad de Tel Aviv
La profecía en la obra de Rabi Yehuda Ha-Levy

12:30 - 13:00 **Pausa**

13:00 - 14:30 **Primer panel: Reflexión y teoría**

Presidente: **Prof. Shimon Sharbit**, Universidad Bar Ilan

Prof. Moshe Halamish, Universidad Bar Ilan

La Cábala y el Ritual de Oraciones en España

Dr. Amos Goldreich, Universidad de Tel Aviv

El trasfondo sefardí de los autores de Tikunei Hazohar

Sra. Rachel Orna Winer, Universidad Bar Ilan

"El secreto de los dedos" en la Cábala de Castilla en el siglo XIII

14:30 - 15:30 **Pausa - Almuerzo**

15:30 - 17:30 **Segundo panel: Poesía y piut**

Presidente: Prof. Boaz Sussan, Universidad Ben Gurion

Dra. Lili Zamir, Instituto Superior de Educación "David Yellin"

La mujer como objeto en la poesía de Rabí Yehuda Ha-Levy

Dr. Yedidiah Yitzhaki, Instituto Superior "Kineret", Safed
Motivos de la poesía amorosa árabe en las sionidas de Rabí Yehuda Ha-Levy

Dra. Dorit Lemberg, Universidad Bar Ilan
El carácter dialéctico de la pasión en el poema de Rabí Yehuda Ha-Levy "Delante ti están todos mis deseos"

Su Excelencia Don Juan Ramón Cortés Maullon
El mundo literario de Rabí Yehuda Ha-Levy

17:30 - 18:00 **Pausa**

18:00 - 20:00 **Tercer panel: Lengua y música**

Presidente: Prof. Dvora Hacoheh, Universidad Bar Ilan

Prof. Andre Haydu, Universidad Bar Ilan
Las lenguas en la música y la lengua de la música

Prof. Shimon Sharbit, Universidad Bar Ilan
Las virtudes de la lengua hebrea según los sabios de España

Dr. Shimon Stuber, Universidad Bar Ilan
Mándelos a Tzoan Mitzraim: La teoría de los primeros gramáticos y los estudiosos sefardíes de la Biblia en la Exégesis de los Profetas de Rabí Isaac Ben Samuel Sefardí

Prof. Ora Schwarzwald, Universidad Bar Ilan
El Ritual de Oraciones para mujeres en ladino del siglo XVI, y sus fuentes en la España medieval

Martes 12 de Elul de 5766, 5 de septiembre de 2006

09:30 - 11:30 **Cuarto panel: Midrash, reflexión e historia**

Presidente: Dr. Yehuda Ben-Meir, Universidad Bar Ilan

09:30 - 11:30 Prof. Hananel Mac, Universidad Bar Ilan
Entre Provenza y el norte de España: la compilación y difusión del *Midrash Bemidbar Raba*

Dr. Aharon Gimani, Universidad Bar Ilan
Los viajes de Benjamín de Tudela en los manuscritos de los judíos del Yemen

Dra. Esti Eisenman, Universidad Abierta
Rabí Moshe Ben Yehuda y la escolástica posterior a Tomás de Aquino

Prof. Juliette Hassin, Universidad Bar Ilan
La expresión "piedra angular" y sus metamorfosis desde la poesía en España hasta la poesía hebra moderna

Programa de la gira:

La gira de estudios tendrá lugar del martes 12 al 19 de Elul de 5766, 5-12 de septiembre de 2006

por los siguientes sitios:

- ◆ Zaragoza
- ◆ Toledo
- ◆ Córdoba
- ◆ Sevilla
- ◆ Granada
- ◆ Málaga
- ◆ Madrid

Con disertaciones de los especialistas que participan en el congreso

Sábado 16 de Elul de 5766, 9 de septiembre de 2006

12:00 - 13:00 **Panel de clausura**

Presidente: Prof. Moshe Halamish, Universidad Bar-Ilan

Bay of Biscay

